Norsk Terrier Klub, rasegruppe for West highland white terrier

Avlsstrategi for West highland white terrier

08.12.2025 (utkast)

Norsk Kennel Klub (NKK) har det overordnede ansvaret for hundeavl og hunderaser i Norge, ansvaret rundt forvaltning av West highland white terrier har NKK delegert til Norsk Terrier Klub (NTK).

Alle data i rapporten er gjeldene for perioden 01.01.2021 – 31.12.2025

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

West highland white terrier har i likhet med flere andre terrier-raser sin opprinnelse i Skottland, og rasen har fått sitt navn fra den vestlige delen av det skotske høylandet – The West Highlands of Scotland. For enkelthets skyld kalles rasen for Westie.
Fra gammelt av ble de små terrierrasene brukt til jakt på bl.a. grevling, rev, harer, oter og rotter, og jakten foregikk både over og under bakken. Hundene måtte derfor være sterke, forholdsvis raske og lette til bens og forholdsvis små og smale i kroppen for ikke å sette seg fast i hiet eller blant klipper av stein i det ulendte terrenget i Skottland. Navnet terrier kommer også fra det latinske ”terra” som betyr jord. Terrierne skulle ikke bare drepe eller jage ut grevling, rev og lignende ut av hiet, men de skulle også varsle jegeren om hvor byttet var. Hunder som ikke varslet slik at jegeren var fornøyd, ble vraket fra jakt og dermed heller ikke avlet på. All avl var basert på bruksegenskaper, i likhet med de fleste andre raser på den tiden. Hundene som ble brukt på jakt måtte være modige, pågående, utholdende, selvsikre og sterke. Dette er karakteristika som gjelder for westie og en del andre terrier-raser også i dag.
Rasens grunnlegger regnes å være oberst Malcolm på godset Poltalloch i området Argyllshire i Skottland. På godset Poltalloch fantes det hunder av terriertype fra tidlig på 1800-tallet som selvfølgelig ble brukt på jakt. Det ble født hvite valper i enkelte kull som i begynnelsen bare ble avlivet. Obersten fant ut at det var enklere å bruke hvite hunder på jakt da man ikke forvekslet hunden med jaktbyttet. Derfor startet oberst Malcolm, samt noen andre godseiere etter hvert oppdrett på hvite hunder som ble grunnlag for godkjenningen av westie som egen rase i 1907.

Rasens opprinnelse i Norge

De første westiene i Norge antas å være to engelske importer, hannhunden Ragg og tispen Clint Citronate, den siste fra den kjente «Clint» kennelen i England. Hannhunden Ragg var også etter «Clint» foreldre. Disse ble begge utstilt på NKKs utstilling i juni 1931 og det var første gang norskeide westier ble utstilt. Den 29. oktober 1931 ble det første norske valpekullet født etter Clint Citronate og Ragg og det ble stambokført 3 westier. Videre ble det importert en hannhund fra Sverige i 1934, Sonny Boy som også delvis var fra «Clint» linjer. Men det ble imidlertid ikke drevet noe videre oppdrett av rasen her i landet før etter 1945.
I etterkrigsårene ble det importert en del engelske hunder og det var flere som startet med litt oppdrett av rasen. Rasens første norskeide champion, Commondore’s Keepsake ble født i 1948. Oppdretter var Sven Brun, Trondheim. Etter hvert ble det også importert en del westier fra Sverige og det var en del aktive oppdrettere i 1950- og 1960 årene. I 1960 ble datidens store stjerne, Kenbo’s Tico, født. Kenbo’s Tico ble den første norskfødte og norskeide westien som har vunnet Best in Show på en internasjonal utstilling. Dette var på NKKs utstilling i Oslo 1963. Han ble også rasens første norskeide Int. Nord. Ch.

Rasen har alltid vært populær og det har alltid vært stor etterspørsel etter valper. Til tross for dette har registreringstallene vært forholdsvis lave og har falt mye de siste 5 årene da flere oppdrettere har sluttet med oppdrett. Rasen er utviklet til å bli en ren familiehund, selv om

enkelte individer har antydning til jaktinstinkt som helt sikkert kan utvikles med noe trening. Westien er en aktiv hund som liker å delta på ulike aktiviteter sammen med sin eier.

Overordnet mål for rasen

Rasen skal beholdes i hht til rasestandard, både med tanke på helse, eksteriør og mentalitet.

Rasens populasjon

Gjennomsnittlig levealder for West highland white terrier: Det er vanlig at mange blir 13 – 15 år.

Per utgangen av 2025 antar man at rasens populasjon er på ca. 400 individer.

Siste 5 år er det født 74 valper i Norge og registrert 16 importer.
Antall kull: 26
Antall valper: 74 (38 tisper 36 hanner).
Gjennomsnittlig får hver tispe 2,85 valper, dvs 2 - 3 valper. Dette er basert på antall (norskfødte) valper registrert i perioden Sammenlignet med tidligere perioder er dette noe lavere, da gjennomsnittstall for 2011 – 2020 var 3,44 valper, dvs 3 - 4 valper.

Innavlsgrad

Når innavlsgraden beregnes forutsetter dette at alle hundene i 6 generasjoner er tilgjengelig i hundens stamtavle i Dogweb, og at en evt import ikke er registrert med flere registreringsnumre. Ufullstendige stamtavler på noen importerte hunder og utenlandsk-eide hannhunder brukt i avl kan gi noe usikkerhet om tallene.
Gjennomsnittlig innavlsgrad i rasen siste 5 år: 0,37%. Høyeste innavlsgrad i et enkelt kull var 3,329%. Bare ett kull har høyere innavlsgrad enn målsettingen på 2,5%.

Sammenlignet med perioden 2011 – 2020 er gjennomsnittlig innavlsgrad siste 5 år blitt redusert fra 0,697%.

Bruk av avlsdyr

Siste 5 år er 41 hunder brukt i avl, hvorav
21 hanner
20 Tisper

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

De importerte hundene i 5 årsperioden kommer fra Polen, Litauen, Finland og Sverige. Importer fra Sverige er det mest vanlige uansett hvilken periode man ser på. Importer fra Litauen gjelder stort sett personer som har flyttet fra Litauen og begynt med oppdrett i Norge.
Antall importerte Hannhunder: 5
Antall Importerte Tisper: 13
Totalt: 18

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Westie er en relativ frisk rase. Rasegruppen har gjennomført to helseundersøkelser de siste 11 årene, den ene er en helse- og adferdsundersøkelse for å kartlegge forekomsten av de ulike helseproblemene i rasen og en helseundersøkelse relatert til hudproblemer i rasen. I den generelle helseundersøkelsen rapporteres det at 87% synes hundens helse er meget

god eller god. I den spesielle undersøkelsen om hudproblemer oppgir 99% at almenntilstanden er god eller meget god til tross for litt ulike enkeltproblemer med hud og allergier. Gjennomsnittlig alder for når hudproblemet oppstod på hundene i undersøkelsen var ca 25 måneder. På bakgrunn av dette ønsker rasegruppen å anbefale at avlsdyr bør være 24 måneder (2 år) før de brukes i avl.

Mange westier oppnår en høy alder, 13 - 15 år er ikke uvanlig for rasen, noe som også skulle tilsi at generell helsesituasjon i rasen er god.

Craniomandibular Osteopathy (CMO):
Sykdommen er lite utbredt, men er den eneste sykdommen som har gentest i rasen. Arvegangen på denne sykdommen antas å være autosomal recessiv og det finnes flere tester for å sjekke status på avlsdyr. Rasegruppen anbefaler at oppdrettere bruker avlsdyr med kjent CMO-status for å unngå at avkom får sykdommen eller at det blir for mange bærere av sykdommen. Det finnes mer informasjon om selve testingen på rasegruppens hjemmeside.

Reproduksjonsproblemer

Da gjennomsnittlig kullstørrelse ansees å være tilnærmet lik det gjennomsnitt som er offentliggjort i rasen fra andre land, vurderer vi det til at det ikke er vesentlige reproduksjonsproblemer i rasen i Norge. Kullstørrelse i enkelt år varierer fra 1 – 5 valper som er tilsvarende som i tidligere år.

Mentalitet og bruksegenskaper

Westien har ingen beskrivelse i rasestandarden når det gjelder bruksegenskaper. Den var langt tilbake brukt som jakt-/ hihund men er i dag en ren familie- og selskapshund. Mentalt beskrives den som en aktiv, sporty og hardfør terrier med stor selvsikkerhet, den er vennlig og ganske nysgjerrig. Den trives godt med utfordringer som for eksempel agility, spor og rally-lydighet.

Atferd

Westien skal være selvsikker, men vennlig og nysgjerring. De aller fleste individer er sosiale overfor både mennesker og andre hunder, men det kan forekomme enkeltindivider (hannhunder) som mangler tilstrekkelig sosialisering med andre hunder og en mer konsekvent oppdragelse fra eier.

Eksteriør

Westien er en liten, kort, kraftig og aktiv hund. Den skal ha:
- Et hode med kraftig skalle, godt markert stopp og kraftig snuteparti
- Sterkt pigment og mørke øyne
- En hvit pels som er dobbel, dvs kort og myk underull med strie dekkhår
- Frie og sunne bevegelser
- En hale som bæres høyt og viser hundens temperament

Rasegruppens krav til hunder som skal brukes i avl for å få formidlet/anbefalt valpekull gjennom NTK og rasegruppen

- Foreldrene til et kull må begge ha oppnådd premiegraden Excellent på 2 forskjellige utstillinger. Utenlandske hunder som benyttes i avl skal ha oppnådd tilsvarende premiering i et annet land underlagt FCI.
- Anbefaling til minimumsalder for foreldre til et kull er 24 måneder. Oppdrettere bør vise forsiktighet med å avle på hunder yngre enn anbefalt alder. Rasegruppens gjennomførte

helseundersøkelse om hudproblemer viser at hundenes gjennomsnittlige alder var ca 25 måneder når hudproblemet ble oppdaget.
- Rasegruppen anbefaler at alle avlsdyr skal ha kjent CMO status. CMO (Craniomandibular Osteopathy) er en kjent sykdom i rasen som har autosomal recessiv nedarvning.

Det er ingen registreringskrav for rasen i Norsk Kennel Klub.

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Rasegruppen ønsker rasetypiske og sunne westier i henhold til gjeldende rasestandard. Prioritering av de viktigste målene er:
- Holde innavlsgrad på / under 2,5% for hvert kull for å unngå for sterk innavl og dermed økt risiko for arvelige sykdommer
- Redusere forekomsten av hudproblemer i rasen. Det er viktig at ingen syke hunder brukes i avl, og at man ikke gjentar avlskombinasjoner som har gitt hudproblemer hos et eller flere avkom. Oppdrettere må gjøre det de kan for å undersøke om det er/har vært hudproblemer i familien når de velger avlshannhund til sin tispe.

Plan for videre arbeid i rasegruppen

Rasegruppen må arbeide videre med kartlegging og oppfølging av hudproblemer i rasen, samt gi informasjon til oppdrettere og westie-eiere om ting som kan påvirke den enkelte hunds sunnhet. F.eks. gi råd om daglig stell av bl.a ører og poter og alternative hundefôr som kan forebygge at westier får gjentakende problemer med hud og allergier.